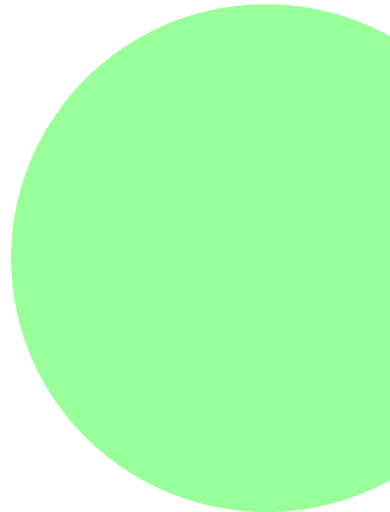
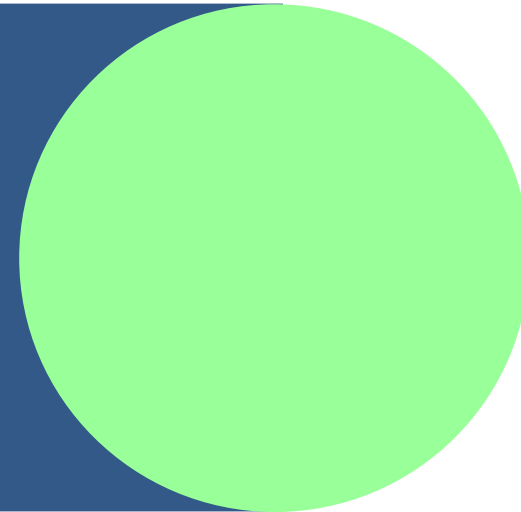

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella

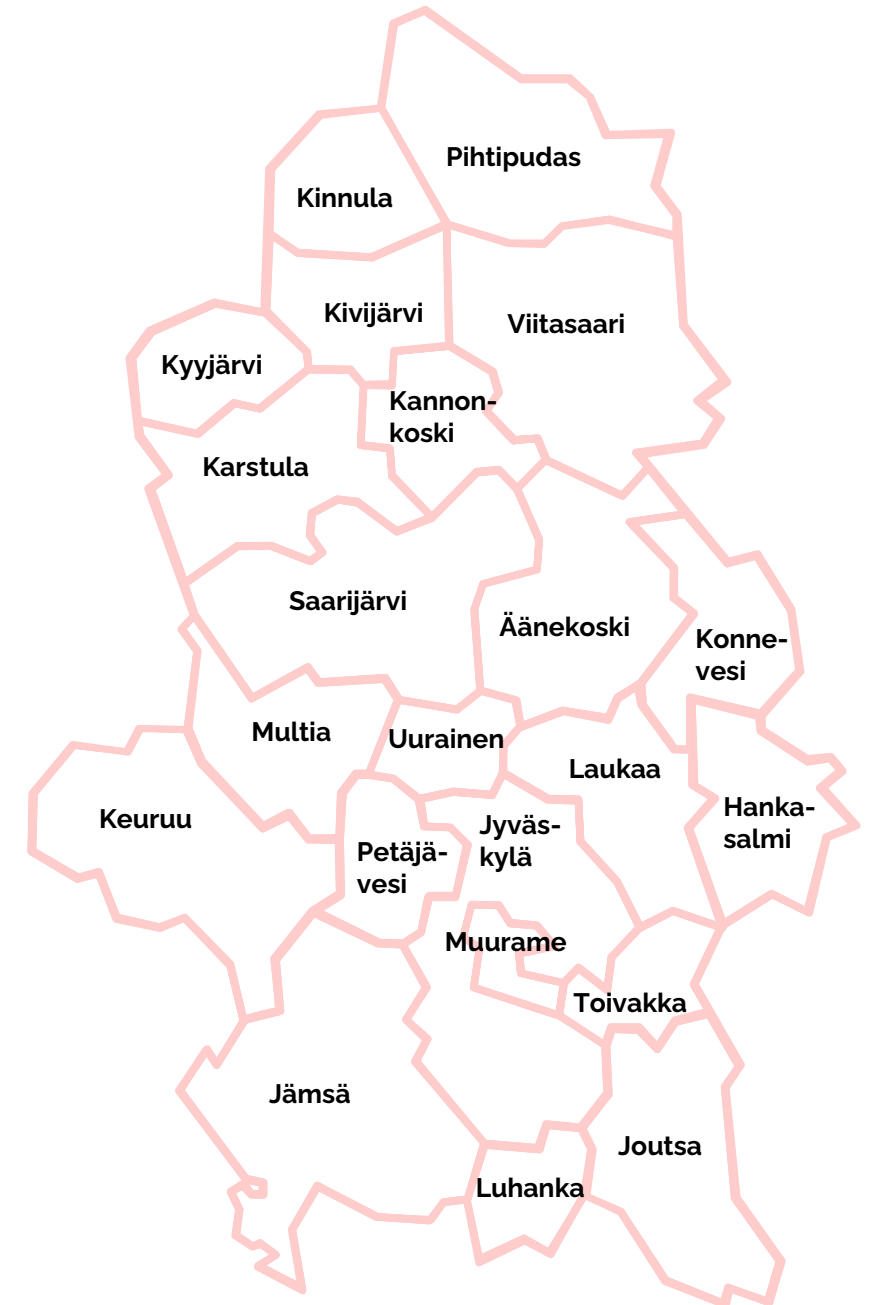
Keski-Suomen valmistelu
Tuija Koivisto

Keski-Suomen hyvinvointialue

- Keski-Suomen hyvinvointialue muodostuu Keski-Suomen 22 kunnasta.
- Asukasmäärä: noin 273 000 (08/2021)
  - Väestötiheys 16,3 as/m²
  - Taajama-aste 81,1 %
  - Syntyneet 2 160
  - Kuolleet 2 850
  - Suurin ikäryhmä 70–74-vuotiaat, 18 403
  - Sairastavuusindeksi 108,1
  - 65 tai yli vuotiaita väestöstä 23,7 %

Tiedot vuodelta 2020.
- Talous: noin 1 000 milj. euroa/vuosi
- Henkilöstö: noin 11 500 henkilötyövuotta (htv)
  - Kunnat ja yhteistoiminta-alueet: 5 900 htv
  - Keski-Suomen sairaanhoitopiiri 3 300 htv
  - Keski-Suomen pelastuslaitos 335 htv
- Lue lisää [hyvaks.fi-verkkosivulta](https://hyvaks.fi).

Nykyiset perustason sote-palveluiden järjestäjät

- Yhteensä 25 organisaatiota
  - 8 terveydenhuollon
  - 17 sosiaalihuollon palveluiden järjestäjää
  - Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri (Jämsä) ja Keski-Suomen pelastuslaitos

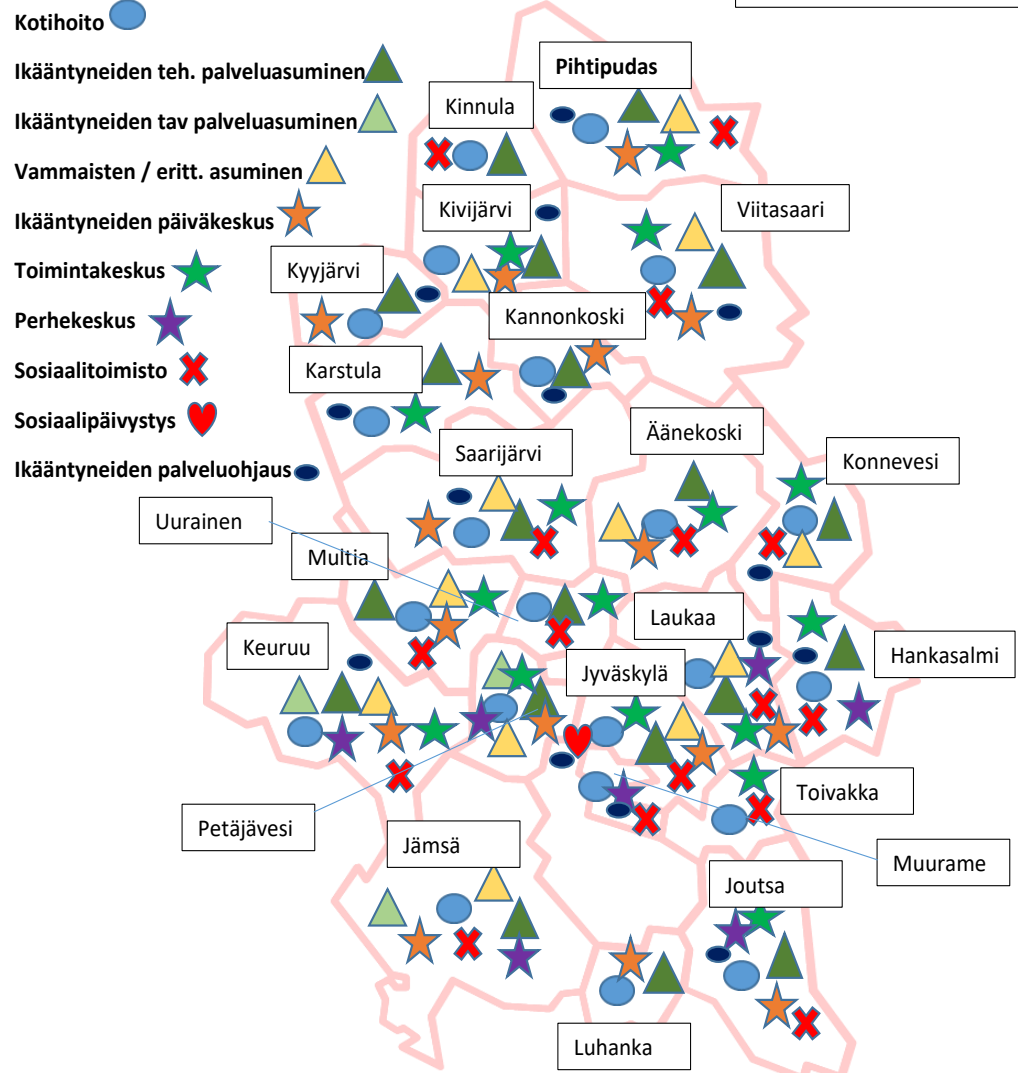
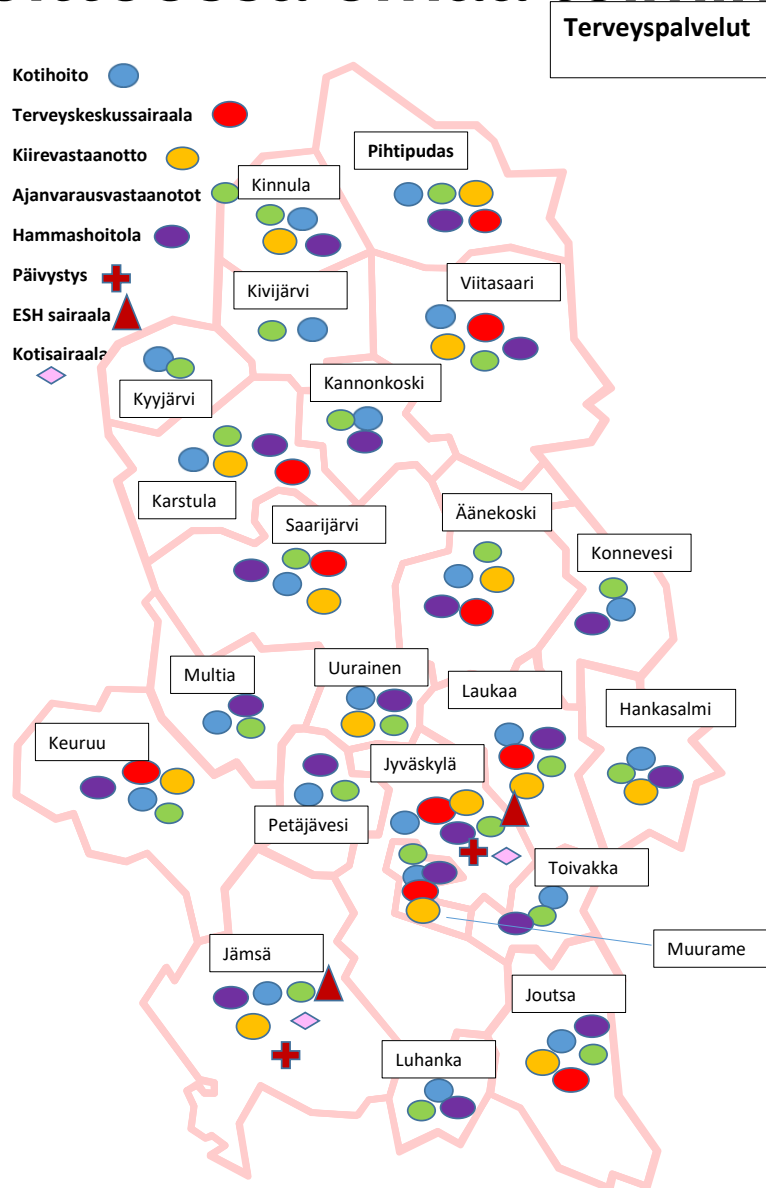
Terveydenhuollon järjestäjät

Sosiaalihuollon järjestäjät

Keski-Suomen hyvinvointialueella on 200 osoitteessa omaa toimintaa

Yksityiset palveluntuottajat Keski-Suomi

- TH palveluntuottajat n. 400
- SOS luvanvaraiset n. 100
- SOS ilmoituksenvaraiset n. 300

- Kuntien rekisteröimät tukipalveluntuottajat ???

- Esimerkiksi ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen
  - 42 yksityistä yksikköä; noin 1500 paikkaa
  - 46 oman tuotannon yksikköä; noin 1500 paikkaa

SOTE-uudistuksen rakennehankkeessa yhtenäistettiin valvonnan käytäntöjä Keski-Suomessa

- Sote-uudistuksen rakennehankkeen valvonnan osiossa **projektipäällikkö Riitta Hjeltin *)** johdolla yhteistyössä Keski-Suomen valvonnan verkoston (44 henkilöä kunnista) laadittiin sekä valvonnan käsikirja että Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvontaohjelma vuodelle 2022. Rakennehankkeen projektipäällikkö vastasi asioiden koostamisesta ja verkoston jäsenet toivat asiakirjaan osaamista, omia käytäntöjä ja pilotoivat sisältöjä kunnissa.
- **Keski-Suomen hyvinvointialueen valvonnan käsikirja** => Tämä valvonnan käsikirja ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon oman tuotannon, ostopalvelun ja muun valvontavelvollisuuden piirissä olevien palveluiden valvontaa Keski-Suomen alueella palveluiden järjestäjän näkökulmasta. Valvonnan käsikirja konkretisoi lakisääteiset valvontavelvoitteet, yhdenmukaistaa valvontakäytäntöjä, niihin liittyviä tehtäväjakoja sekä kuvaa miten havaittuihin epäkohtiin reagoidaan. Valvonnalla varmistetaan asiakkaille palveluiden saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu sekä yhdenvertaisuus. Tämä käsikirja yhdessä maakunnallisen omavalvontaohjelman kanssa mahdollistaa vaikuttavan valvonnan toteuttamisen asukkaiden parhaaksi.
- **Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvontaohjelma vuodelle 2022** => Sote-uudistuksen rakennehankkeen valvonnan Keski-Suomen verkostossa yhtenäistettiin kuntien valvontasuunnitelmat yhdeksi yhteiseksi omavalvontaohjelmaksi.

*) riitta.hjelt@jyvaskyla.fi

Sote-valvonnan nykytila

- Monessa kunnassa valvontaa on tehty pienellä työpanoksella oman työn ohessa (alle 50 %) työpanoksella
- Vain 9 valvontakoordinaattoria siirtyy hyvinvointialueella suoraan uuteen valvontayksikköön, laskennallisen tarpeen ollessa noin 16-17 henkilötyövuotta.
- Toiminnan ollessa osittain uutta oman toiminnan valvonnan osalta, on hyvät valvontakäytännöt eri yksiköissä vielä muotoutumatta. Ketterillä kokeiluilla päästään luomaan vaikuttavia käytäntöjä valvontaan.
- Eri palveluissa ja eri kunnissa on erilaisia valvontakäytäntöjä ja näiden yhteensovittaminen siten, että tuottajia kohdellaan samalla tavalla tulee olemaan haasteellista.

Valvonnan valmistelu Keski-Suomen hyvinvointialueella

- Tämän hetkisen valmistelun mukaan valvonnan kokonaisuus sijoittuu Keski-Suomen hyvinvointialueen organisaatiossa konsernipalvelujen alle osaksi strategisen kehittämisen ja järjestämisen kokonaisuutta
- Samaan kokonaisuuteen on tarkoitus keskittää myös asiakas- ja potilasturvallisuus kokonaisuuden koordinointi sekä potilasasiavastaavat ja sosiaaliasiavastaavat (PAM&SAM)
- Aluehallitus käsittelee henkilöstöorganisaation perusteet 10.5.2022 kokouksessa.

Valvontaa toteuttava henkilöstö ja koulutustarve

- Valvontakoordinaattorin koulutusvaade on sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikorkeakoulututkinto tai aiempi vastaava opistotason tutkinto. Lisäksi vaaditaan laajaa lakiosaamista ja vahvaa palvelukokonaisuuksien tuntemista sekä hyviä vuorovaikutustaitoja. Valvonnan kokonaisuus vaatii moniammatillista osaamista eri aloilta. Kaikilla valvontakoordinaattoreilla tulee olla perusosaaminen riskien tunnistamisesta, asiakas- ja potilasturvallisuudesta, lääke- ja laiteturvallisuudesta, asiakkaiden osallisuudesta, mitoituksista ja palveluiden saatavuudesta. Tehtävä on vaativa ja hyödyksi on myös ylempi korkeakoulututkinto. Usealla se onkin. Palkkaus on tehtävän vaativuuden mukainen.
- Lisäksi tarvitaan osa-aikaista lääketieteellistä ja hammaslääketieteellistä osaamista.

Omavalvonta

- Sosiaalihuollon yksiköissä on tällä hetkellä kattavasti olemassa omavalvontasuunnitelmat. Sosiaalihuollossa omavalvontasuunnitelmat tehdään valtakunnallisen omavalvontasuunnitelmapohjan mukaisesti.
- Julkisessa terveydenhuollossa on Keski-Suomen maakunnan potilas- ja asiakasturvallisuusstrategia ja toimeenpano-ohjelma, jonka pohjalta on tehty kunta ja kuntayhtymäkohtaiset asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelmat ja jonka pohjalta omavalvonta on toteutunut.
- Rakennehankkeessa on tehty luonnos terveydenhuollon omavalvontasuunnitelmasta ja sen pilotointia on aloitettu muutamassa yksikössä Jyväskylän kaupungin alueella.
- Palvelun järjestäjän toteuttamaa omavalvontaa varten valvottavat asiat on kuvattu Keski-Suomen hyvinvointialueen valvonnan käsikirjaan ja omavalvontaohjelmaan. Omavalvontaohjelma ja käsikirja on tehty ennen valvontalakiluonnoksen julkaisua, joten ne vaativat jo päivitystä. Lisäksi on syytä miettiä onko nämä asiakirjat hyvä olla yhdessä yksi omavalvontaohjelma vai onko ne hyvä olla erillisinä asiakirjoina.

Valvontaprosessit ja -käytännöt (ennalta toteutettava valvonta ja jälkikäteisvalvonta)

- Uusien palvelutuottajien käyttöönotto ja lupatarkastukset sekä tukipalvelutuottajarekisteriin ilmoittautumiset toteutuvat aiemman mukaisesti uuden lain voimaan tuloon saakka.
- Suunnitelmalliset käynnit toteutetaan joka toinen vuosi sekä omaan, että ostopalveluun, myös palvelusetelituottajat
- Epäkohtailmoitusten tai vastaavien seurauksena toteutetaan reaktiivista valvontaa.
- Valvontatieto tallennetaan Jyväskylässä Effectorin valvontatyökaluun. Päätökset on tekemättä, laajeneeko Effectorin valvontatyökalun käyttö koko hyvinvointialueelle. Muissa kunnissa tiedostot ovat levyasemilla / Twebissä / Dynastyssa

Yhteistyö muiden hyvinvointialueiden ja valvontaviranomaisten kanssa ja yhteistyön tarve

- Olemme olleet mukana valtakunnallisessa valvonnan verkostossa ja tuomme sieltä muiden kokemuksia valmisteluun.

Sote-valvonnan valmistelun haasteet

- Ennen kuin aluevaltuusto on hyväksynyt organisaation ja tiedetään kuka vastaa jatkossa mistäkin, on vaikea lähteä tarkemmin suunnittelemaan kokonaisuutta. On maltettava myös odottaa ja hyväksyä se, ettei heti vuoden 2023 alussa välttämättä ole täydellistä mallia ja henkilöstöresurssia valvonnan toteuttamiseksi.
- Sopimusten valvonnassa ollut nykyorganisaatiolla eri käytäntöjä, joten sopimusten valvonnan yhteensovittaminen vielä valmisteluasteella
- Selkeyttä tulisi saada tukipalvelurekisterin ylläpitoon.
- Henkilöstön saatavuus vs. henkilöstömitoitukset => onko koko maa laittomassa tilassa vuoden päästä

Kiitos

tuija.koivisto@hyvaks.fi

#hyvaks
#hyvinvointialueks
#hyväarkikaikille